

er der tillige det, at der er ingen anden Afgift, der i Forhold til det, den indbringer, afføder en saadan Mængde af Besværligheder: Korrespondancer, Maaling, Ommaaling, Slid paa Statstjenestemandstieret, Fortrædeligheder og Slid paa den private Virksomhed, som denne Afgift. Den har alle indre Betingelser for at følge med det, den skal afbalancere, nemlig Hartkornsafgiften.

Hartkornsafgiftens naturlige Afløser er en Stat paa Formue, saa vel den faste Formue som den løse Formue, der nu ikke bærer en Dre direkte Skat til Staten. Bistnød lyder "Formueskat" til noget fremmed, for naar vi skulle indføre noget, ere vi vante til at indføre det fra Tyskland, men ville vi indføre den andre Steder fra, kendes den overmaade godt. En Formueskat, som falder saavel paa Besiddere af faste Ejendomme som navnlig paa Besiddere af Løs Ejendom, har hidtil været ganske ukendt her hjemme. Men det er den, vi maa have. En saadan Skat er egnet til at være progressiv. Det ligger i Formuens Natur, at Egnen til at bære Skatten stiger i stærkere Forhold end Formuens Størrelse. Den maatte være fast i den Forstand, at den bestod bestandig, men maatte selvfølgelig have den Bevægelighed, at den kunde følge Formuernes Bevægelse. En saadan Skattereform til Afløsning af de bestaaende Skatter vilde være ønskelig; en Forlægning af Skatter, der i og for sig ere uretfærdige og uhenigtsmæssige, tror jeg ikke er tilraadelig.

Foruden en Formueskat maa vi selvfølgelig ved en Skattereform komme til en Indkomstskat, men den, mener jeg, skulde i sit Væsen være forfælsig fra en Formueskat deri, at vel skulde Reglerne og Kammerne være faste, men om der skulde betales noget, og hvor meget der skulde betales, skulde fastsættes ved de årlige Finanslove. Enhver frygt for, at Statsmagten paa Finansloven vilde faa for meget at raade med, eller at Folkets Repræsentanter skulle letindig gaa ind paa for store Forbringinger, vilde hermed for bestandig være strinlagte. Naar vi have Bevidsthed om, at hvert Hundrede Tusinde, vi give ud over en vis Grænse, skulle vi fordele paa vore Medundersaatters og vore egne Indtægter, saa kommer der en naturlig Sparommelighedsaand over os. Disse Ord om en Bestatningsreform har jeg fundet An-

ledning til at fremsætte, selvfølgelig med Erkendelse af, at ved Aarets Finanslov kan der ikke gøres noget derved; men ærede Talere have allerede berørt Sagen, og naar den berøres, saa er det godt at komme ind paa, i hvilken Retning Reformen skal ske.

Der er en anden, paa en vis Maade hermed beslægtet Sag, som der derimod kan gøres noget for paa Finansloven, det er et stærkt begrænset Punkt, som ikke er blevet berørt i Dag, og som jeg kunde have lyst til at anbefale til det kommende Finansudvalg. I en Skattereform ligger et af Statens Midler til at fyldestgøre et af Agerbrugets store Krav, dets berettigede Krav — jeg ser bort fra de uberettigede. Dette Punkt, en retfærdig Bestatning, naar det fuldstændig i Statens Haand at anvende, den kan blot ikke gøre det paa den årlige Finanslov. Et andet berettiget Krav er, at Rentebyrden af Agerbrugets Prioriteter bringes til en rimelig Størrelse. Her er jo Staten stillet som den lille — den store er her Verdensmarkedet — men der findes dog nogle Midler, som Staten har i sin Haand, og som den bør anvende. Blandt disse er der et, som i Hjør blev Iselig berørt, men hverken blev indgaaende forhandlet eller kom til Udførelse. Jeg skal meget anbefale, at det i Aar kommer til Forhandling og til Udførelse; det er Nedsættelse af den Rente, som Staten selv tager af de Kapitaller, den udlæner enten af sin egen Kasse eller af de særlige Fonds Kasser, som den er fuldt berettiget til at raade over. Der er i Virkeligheden ikke noget gyldigt Hensyn, som kan tale imod, at den her foretager en Rente-nedsættelse. Det tør siges at være notorisk, at den nuværende Rente af 4 pCt. er over det konjunkturmæssige. Den er ikke saa meget derover, at det er umuligt for Staten at faa sine 4 pCt.; men den er dog noget derover, og der er ikke nogen Grund for Staten til at holde den oppe over det virkelige konjunkturmæssige. Naar Staten alligevel faar 4 pCt., ligger det til Dels i Omstændigheder, der ere det gensidige Forhold mellem Kreditor og Debitor uvedkommende. Det ligger dels i den konservative Sans, der er hos ethvert Mennekte — man vil bevare det, der er — dels i Hensynet til de Fortrædeligheder og Beføstninger, som ethvert Prioritetsstifte medfører.